

L'accent diacrític

Diacrític vol dir que serveix per a distingir, per a caracteritzar. En la terminologia gramatical, anomenem signe diacrític o simplement diacrític aquell punt o traç que, afegit a una lletra, la distingeix amb un so diferent, com és ara el signe amb què distingim la ç (ce trencada) de la c (ce).

L'accent diacrític, per tant, és aquell que no indica la síl·laba tònica d'un mot —encara que, és clar, sempre s'inscriu en una síl·laba tònica— sinó que la vocal damunt la qual apareix té en aquell mot una pronunciació diferent que la mateixa vocal en un altre mot que, llevat d'aquest signe, té una grafia idèntica. Així mots com bé (adverbi), món (substantiu) i dona (del verb donar) que no exigeixen accent que assenyali la síl·laba tònica, s'escriuen amb l'accent diacrític, amb què es distingeixen de be (substantiu) mon (possessiu) i dona (substantiu), ja que la qualitat de la vocal és diferent en cada parella de mots.

No és pas gaire difícil d'aprendre de memòria la llista dels mots que duen accent diacrític, que hom pot trobar, si es pren la molèstia de consultar-lo, a qualsevol tractat gramatical. Hi ajuda, a més, el fet que l'ús correcte d'un accent diacrític suposa sempre l'existència d'un altre mot, que s'escriu amb les mateixes lletres que aquell que hom accentua, però amb un sentit diferent i amb un altre valor de la vocal accentuada en el primer. Així, semblantment a dona accentuem també dónes (tu dónes) perquè convé encara de distingir aquesta forma verbal del substantiu plural dones (les dones). Però ja és inadequat d'escriure, com fan alguns, «dónen», perquè la forma donen amb la o oberta, és inexistent.

Com que la majoria de mots que duen accent diacrític són monosíl·labs, hi ha qui no s'està d'accentuar tots aquells que una vaga intuïció, sense cap fonament, li diu que haurien de dur aquest signe distintiu. I és així que els substantius to, pa, pla, vi, fe, fre, els adjectius bo, ple, fi, cru, les formes verbals fa (de fer), ve (de venir), pren (de prendre) i el pronom tu pareixen encara a cada moment escrits amb un accent del tot innecessari, perquè ni assenyala la síl·laba tònica, essent mots que només en tenen una, ni indica cap distinció, no existint altres mots d' idèntica grafia i amb un so de la vocal diferent dels quals calgui distingir-los.

Albert Jane